

Simone Weil, Útlak a svoboda, 1934

Teoretický obraz svobodné společnosti

Je třeba usilovat o to, abychom si jasně představili dokonalou svobodu. Ne v naději, že jí dosáhneme, ale v naději, že dosáhneme méně nedokonalé svobody, než je náš aktuální stav, neboť to nejlepší je pochopitelné pouze prostřednictvím dokonalého. Můžeme směřovat pouze k ideálu. Ideál je stejně tak neuskutečnitelný jako sen, ale na rozdíl od snu má vztah k realitě.¹ Do určité míry² umožňuje uspořádat situace nebo skutečnosti³ nebo realizovatelné skutečnosti⁴ do pořadí od nejméně hodnotné po tu nejhodnotnější. Dokonalá svoboda nemůže být chápána tak, že spočívá pouze a jednoduše ve vymizení této nutnosti, jejíž tlak neustále pociťujeme. Dokud bude člověk žít, tzn.⁵ dokud bude vytvářet pouhý nepatrný zlomek tohoto nemilosrdného světa, tlak této nutnosti nikdy ani na okamžik nepoleví. Stav, kdy by člověk měl mnoho požitku a současně málo námahy, což by se mu líbilo, nemůže mít, kromě fikce, v našem světě místo. Je sice pravda, že příroda je dle podnebí a možná i dle období k lidským potřebám více shovívavá nebo více přísná, ale dosáhnout zázračného vynálezu, který by poskytnul shovívavost najednou všude a pro všechny,⁶ to je asi tak rozumné jako naděje, které byly kdysi upínány k roku tisíc...

A

¹ Výborně!

² Jako měřítko/mezník

³ Nepřesné, lépe: skutečné nebo...

⁴ vynechat

⁵ Vypsát slovně

⁶ Jednou provždy